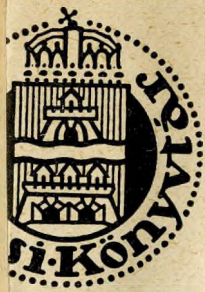

Egy tervpályázat.

A régi és kedves Lloyd-palota finom és tökéletes arányaival, arkádjával és bájos udvarával eltűnik örökre a föld színéről, hogy helyet adjon egy hatalmas épülettömbnek. A Generali biztosító társaság épít palotát ezen a helyen és a tervpályázat eredménye éppen e napokban került nyilvánosságra. Amiképpen elszorul a szívünk a régi épület pusztulásán, éppen olyan aggodalommal tekintünk az új építkezés elé. Ez a hely, az Eötvös-tér és környéke, igen kedves minden pesti embernek. Egészen természetes tehát, hogy sokan félnek attól, hogy ismét „elrontanak” az építész urak egy olyan zugot, ahol szívesen pihent meg az új épületek bizarrságain elfáradt szem. Az előlegezett aggodalom másképpen is jogosult. Megszoktuk ugyanis, hogy a középületek és más nagyobb épületek körül keletkező versenyekben művészietlen irányok konkurálnak és viszik el a babért. Ha pedig akad építőművész, aki becsülettel számol a tiszta artisztikummal, a kivitelnél terve alig kerülhet figyelembe. Budapest nagy átalakításával elkéstünk egy kicsit. Évtizedekig szabadon garázdálkodott a hozzá nem értés avagy izléstelenség az épületeken és ezt már csak a föld-rengés törülhetné el. Egymásután keletkeztek és nőnek ki most is a földből az épületek, amelyek nem csak hogy izléstelenek, de formáikkal nyomasztók és egyenesen az emberi kedélyre gyakorolnak kellemetlen hatást. Nincs más hátra tehát, mint az, hogy a tervből vett, de még csak papíron kész épületeket bíráljuk, nyesegezzük, hogy ilyenformán az ezután keletkező izlésbeli eltévelyedésektől mentesük meg a főváros külső képét.

A szóban forgó tervpályázat teljesen igazolja aggodalmainkat. A versenyen hasonlítható építész vett részt, de egyikük sem találta meg azt, ami a kivételesképpen figyelemreméltó helyre tökéletesen illene. Természetesen akadályozta a tervezőket a finomságok, szépségek keresésében az a körülmény is, hogy a hatalmas épülettömb kénytelen reprezentálni a biztosító társaság nagy anyagi erejét és tekintélyét is. Erre pedig üzleti szempontból szükség van. Hogyne, mikor a másik és harmadik biztosító intézetnek már óriási méretű, ágaskodó palotája van, a negyedik meg éppen most készül, ki tudja, milyen impozáns várkastélyt építeni. Ez a vezérlő gondolat juttatta az első díjat Hübner Jenő tervének. A pályanyertes terv természetesen az Eötvös-téren helyezi el a

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárv

725.2

Szerző

Cím

Egy tervpályázat.

Idő

1913

Személy

Forrás:

Magyar Hírlap

Pp.

(Hely)

1913 VIII/26

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Helyszám

főhomlokzatot. Az egész épület ama modern alkotások közé tartozik, amelyek oszlopokat, régi és új motívumokat, klasszikus végződésekkel teljesen önkényesen, korábbi arányaitól és rendeltetésüktől szinte teljesen megfosztva, önkényesen használnak. A homlokzatot kétemeletes oszlopok tagolják és a homlokzat természetellenesen nagy formáit még torony is koronázza. Ha az épület megvalósul, nagyméretű lesz, a figyelmet magára vonja, de egyben leverő hatást is gyakorol majd a szemlélőre. Az egész épület, különösen az első front, kissé megváltoztatott más-

egyébként is az Anker biztosító társaság palotájának. A szépséggel és művészeti czélok-kal sokkal közelebbi rokonságban áll a második díj nyertese. Vágó László terve egyszerű és tisztultabb formáival alkalmas arra, hogy a nagyméretű palotát impozánssá tegye és még sem zavarná meg annyira a környék hangulatát. Külső formái, a kellemes homlokzat, a csöppet sem tolakodó üvegkupola, az épület testében nyitott és ivekkel tagolt új utca egyképpen elébe helyezik az első díj nyertesének. Ha a döntés a művészeti elvek szem előtt tartásával történik, kétségkívül ez a műalkotás viszi el a babért.

Wellisch Andor, akinek a pályaterve harmadik díjat nyert, igen helyesen gondolkozott, mikor egyszerű, de korrekt, minden ízében arányos palotát tervezett a biztosító társaság számára. Ez az épület klasszikus homlokzat-megoldásával és négy tornyával alkalmas arra, hogy kiemelkedjék a szomszédai közül, de még sem nyomja agyon környezetét. Kotál Henrik, a negyedik díj nyertese, leegyszerűsített és kemény formákkal meglehetősen komor épületet állít elénk. A

terve a földig futó és merev vonalak, a falnak ugyszólván teljesen ablakokkal való helyettesítése komorrá teszi magát az épületet és egész környékét is. Sajnos, éppen elég hasonló formájú palotát láttunk az utóbbi időben emelkedni Budapest utcáin. Ugy látszik, hogy egész iskolája van ennek a modernak. A huszonhat pályaterv közül ugyanis legalább négy óhajtja még ilyenformán megoldani a palotát. Az ötödik díj nyertesei, Schulek János és Menyhért Miklós lesimított, de vaskos és barokkra emlékeztető formáikkal és a középen elhelyezett toronnyal, elég kellemeset adnak. A megvásárolt és dícséretre méltatott tervek közül Ray Dezső épülete helyes tagoltságával, Orth és Somló terve korrekt formáival, Gardowsky Róbert műve pedig kellemes arányaival válik ki. A többi tervek közül figyelemre méltó a Tympanon, Palladio és Concordia jeligét viselő pályamű.